

by doing science it is not at all necessary to give up other facets of such an interesting and colorful life, you can travel and do science, you can have a strong family and do science, you can take care of your own appearance and do science! [3].”

More effective, but at the same time more complex, are measures aimed at changing public perceptions of STEM professions. At the same time, employers should first of all think about transformation in the labor market. All workers, not just women, will benefit from comfortable workplaces, the ability to combine work and family life, and a generally healthy atmosphere in the workplace. Actually, it is these changes that are being introduced by technology companies that do not want to lose talent, both around the world and in Ukraine.

In many areas, women are underrepresented not only because they face prejudice, but also because they do not even try to express themselves. Discrimination does not arise at the time of an interview or exam - it has been developing for years in schools and even kindergartens. Closing gender inequality in STEM is a long-term and multifaceted process that requires efforts at many levels of education and society. However, overcoming these obstacles will benefit all of society, promoting innovation, economic growth and creating a more just and equitable world.

References:

1. Nikitina I., Ishchenko T. OVERCOMING GENDER DISPARITIES. Baltic Journal of Legal and Social Sciences. 2022. №. 4. Pp. 152-157.
2. Almir Panjeta for UNICEF. Gender-responsive teaching methods URL: <https://www.unicef.org/bih/en/stories/gender-responsive-teaching-methods>
3. STEM-ЖІНКИ. URL: <https://divchata-stem.org/stem-zhinki/>

*Алексєєнко Анастасія, Аксьонова Віра
Донецький державний університет внутрішніх справ*

УКРАЇНСЬКІ ЖІНКИ У НАУЦІ ПРОТИ ГЕНДЕРНИХ СТЕРЕОТИПІВ ТА ГЕНДЕРНО ЗУМОВЛЕНОГО НАСИЛЬСТВА ПІД ЧАС РОСІЙСЬКО – УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

У рамках програми «ЄС за гендерну рівність: разом проти гендерних стереотипів та гендерно зумовленого насильства», що фінансується Європейським Союзом та реалізується спільно структурою ООН Жінки та ЮНФПА, в Україні діє Проект «Науковиці» [1;2;3;4;5].

INSCIENCE – це організація, яка займається популяризацією науки та підвищенням її цінності для суспільства, бізнесу та держави

через науково-популярні проєкти. Її співпрацівники роблять українських вчених видимими та сприяють розвитку критичного мислення через просування наукового підходу до пізнання світу, розповідають про те, як робота вчених впливає на життя людей та чому наука в Україні на часі й потребує підтримки. Героїні проєкту, попри війну, продовжують свою роботу: досліджують наш світ – від бактерій в Чорнобилі до екзопланет, допомагають дівчатам знайти свій шлях у STEM та вивчають галузі науки, які можуть бути корисними у післявоєнному відновленні [5;6].

Мета роботи – показати важливість збереження наукового потенціалу держави у воєнний час адже він визначатиме наше майбутнє, розкрити роль науковиць у цьому процесі та надихнути дівчат і жінок будувати кар'єру у STEM-спеціальностях.

«Без двох речей немає майбутнього – без освіти та без науки», – так вважає Тетяна Древицька, кандидатка біологічних наук, старша наукова співробітниця інституту фізіології ім. О.О. Богомольця, генетикиня, яка досліджує гострий респіраторний дистрес-синдром – ускладнення в легенях, яке супроводжує квід у найтяжчих хворих [6]. Більшість досліджень в Україні фінансуються з державного бюджету – щороку при його формуванні на науку виділяється певний відсоток. Якщо депутати/ки, які голосують за прийняття рішень, не бачать цінності в підтримці науки – гроші спрямовуються на інші сфери. Тому потрібно розповідати простою, доступною мовою про те, чим насправді є наука, щоби це надихало людей [5]. Голова ради молодих вчених Головної астрономічної обсерваторії Національної академії наук України, популяризаторка науки Олена Компанієць, яка працює у відділі позагалактичної астрономії та астроінформатики, досліджує галактики з активними ядрами, вважає, що «Людство або знищить себе, або буде розвиватися – покращувати медицину та комфорт життя, допомагати один одному. Робити все для того, щоби побудувати базу на Місяці, колонію на Марсі, думати про екологію, про тваринний і рослинний світ — кожен із нас обирає свій майбутній шлях». Ольга Захожай, кандидатка фізико-математичних наук, яка працює в Головній астрономічній обсерваторії НАН України, співпрацює з Інститутом астрономії ім. Макса Планка (Німеччина), вивчає екзопланети – планети поза Сонячною системою, підкреслює: «Іншої планети, куди ми могли б полетіти, щоби будувати життя, зараз немає» [5].

Марина Шквиря – співзасновниця притулку для ведмедів «Біла Скеля», головна зоологиня Київського зоопарку розмірковує про те, чому наука на часі: «Зараз як ніколи на часі, здавалося б, «наука, творчість, зоозахист – цивілізаційні надбудови». Це потрібно, щоби нас

у світі сприймали як рівних собі, як людей, які також займаються наукою та рятують тварин. Якщо ми хочемо бути частиною західної цивілізації, отримувати допомогу і підтримку – слід продовжувати працювати та розвиватися. Адже ми воюємо, щоб наша країна існувала та змінювалася на краще» [5].

Інесса Скрипкіна – кандидатка біологічних наук, завідувачка Лабораторії біосинтезу нуклеїнових кислот, старша наукова співробітниця Інституту молекулярної біології та генетики Національної академії наук України, – вивчає ракові клітини головного мозку, вважає: «Науку – та й загалом будь-яку справу, якою ми займаємося, – кидати не можна. Якщо ми кинемо свою справу – це означає, що росіяни перемогли, що вони зламали наш дух, а ми – втратили жагу до життя. А жага до життя – це, зокрема, робити щось цікаве та корисне. Наука дає такі знання, які допомагають нам просуватися далі... У молекулярній біології, фундаментальний профіль – це означає, що результати дадуть свої плоди не сьогодні – а завтра, післязавтра, через роки. Сьогодні ми вивчили певні гени, зрозуміли, як вони впливають на певні процеси, а через якийсь час, можливо, зможемо запропонувати дієві методи лікування гліобластоми».

Про роботу під час повномасштабної війни Ольга Захожай каже: «Хоча продовжувати працювати важко емоційно... вкрай важливо зберегти науковий потенціал адже він визначатиме наше майбутнє» [5].

Список джерел:

1. Аксьонова В.І. Етнічна толерантність як необхідність позитивного сприйняття європейських цінностей. Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії: збірник наукових праць, вип.73 / Гол. ред. д.філос.н. В.Г Воронкова. Запоріжжя: ЗДІА, 2018.С. 88–95.

2. Аксьонова В.І. Культура толерантності: витоки метафізичних сенсів. Науково-теоретичний альманах Грані. Том 21. № 9, 2018. Дніпро. С. 118 – 123.

3. Аксьонова В.І., Скловський І.З., Скловська О.І. Комунікативно-соціокультурний простір – феномен Європейської парадигми суспільства нескореної України. Наукові записки / Ред. кол.: В. Ф. Черкасов, В. В. Радул, Н. С. Савченко та ін. Випуск 167. Серія: Педагогічні науки. Кропивницький: РВВ ЦДПУ ім. В. Винниченка, 2018. С. 41 – 45.

4. Аксьонова В.І. Philosophy of sociocultural meanings in the information system yesterday and today. Науково-теоретичний альманах Грані. Том 21. № 6, 2018. Дніпро. Р. 39 – 45.

5. Аксьонова В.І. Суперечливість у вивченні природознавчих наук. Світоглядно-методологічні проблеми філософії фізики. «Актуальні аспекти розвитку STEM-освіти у вивчанні природничо – наукових дисциплін»: збірник матеріалів III Міжнародної науково- практичної конференції, м. Кропивницький, 14-15 травня 2020 р. /за заг. ред. Н.О. Гончарової, О.С. Кузьменко, В.В. Фоменка. Кропивницький: Льотна академія національного авіаційного університету, 2020. С.18-22.
6. <https://inscience.io/women-in-science/>

Молчанова Оксана

Донецький державний університет внутрішніх справ

ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ КОНЦЕПЦІЙ РОЗВИТКУ ГЕНДЕРНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ ОСОБИСТОСТІ

Дослідження гендерної ідентичності людини останніми роками викликають особливий інтерес у представників соціогуманітарних наук. Саме зазначений феномен визначає соціальну поведінку людини, яка представляє певну стать.

В Україні дослідження гендеру розпочалися в кінці ХХ сторіччя, були створені перші лабораторії й центри гендерних досліджень у Києві та Харкові. Гендерний підхід має на меті створення умов для гендерної соціалізації, вихованню культури міжгендерних відносин, вільних від стереотипів маскулітності та фемінності в традиційному розумінні. Даний підхід концентрується на дослідженні результатів статевої диференціації (ієрархічності) у взаємостосунках чоловіків та жінок в процесі їх життєвого розвитку. Суттю такого підходу є розуміння того, що соціальні явища по різному впливають на чоловіків і жінок, викликаючи різні реакції (Т.Говорун, О.Кікінежди). Відповідно, на думку вчених (Е.Гіденс, О.Кочарян, В.Кравець, Ю.Крістева, Ж.Міллер, Е.Сіксу), маскулітність/фемінність постають як базові характеристики психології статі, як нормативні уявлення про особливості поведінки, характерні для представників різних статей [1].

Методологічним підґрунтям гендерних досліджень в психології є гендерна теорія (Р.Столлер, Г.Рубін, Р.Ангер, А.Річ), згідно якої відмінності між статями мають соціальну, а не біологічну основу. А прагнення інтеграції з соціальними структурами і сприяє розвитку потреби в ідентичності, яка є несвідомою та дозволяє ототожнюватись з іншою людиною [2].

В психології існує значна кількість концепцій гендерної ідентичності [3; 4], але історія її дослідження починається з